

112 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【雅美語】 國中學生組 編號 4 號

makanyow do ipanmek

adowa so ikarwa o vehavehan no tao do kasa kawan, o ipanmek am
kaneman, o kasa kawan am ipisa manmek, kasa kawan o karwaro no
niamek, ta jipeyzavozavoza o ipanmek do vehavehan.

o pampamarngan so kanen no tao am, jimamarngan so kanen o macik
do kaneman, ta o peypeypangayan na no mabcik am, mablinas.

jimamaring so kanen do kaneman, am teymakdeng o ya a kasa vehan,
ta no jimanmek am, abo iyames so pangahahapan, no abo o mabcik am
jimeyvalyow o mamahen. ori o ipanmek no mahakey do kaneman.

no maniring sira o rarakeh am “jiabnek a tao o abo so mabcik”. ori o
ika teymakdeng na bo mabcik a amyan do tao do pongso.

no mateyka o mahakey a ni manmek am, apen da do vahey da o
macbcik, o mabcik am vonongen dado jiani manmek a zipos da kano
kagagan da. madadey o yeyhesa ka vahey a yanan no mabcik, ta o mabcik
am teymakdeng a amyan do tao do pongso.

o vehavehan no tao am, kaneman o ipanmek, marahet ya vehavehan, ta
akmey mabalinas a maliman ya vehavehan, ta akmey mabalinas a maliman

o peypeypangayan na. jimamaring so kanen, jimapasakasakey a
jimacivahavahey. no manmek am teyaro o makanyow, omakanyow am.

jiangey o mavakes do panmekan a macilovot.

jipalolowa o mavakes do panmekan.

no mamili so kanen o katovong do vahey am, jimacilovot a
macipanmek.

jilololos do panmekan.

o nima teyka manmek am, jiangay do ahakawan.

o mabcik eya am, aro o karatan na. akman so ahakawan kano kadai
jipanggai sya. jipasakoya do vinyey, ta o tao do pongso am, ipanci da o
mabcik eya maniblis a ipangangavey. o kakanan kano amongan am,
jipalalawa a padnetan so mabik. ori o makanyow do icicirawat no tao.

o akman sang a ciriciring no tao kano icicirawat no tao am, jitavonasa,
ta o ciricirng no tao kano icicirawat no tao am, ya teyapiya, ya teymakdeng.
ori o ikowyat ta kamo a amvangan so ciricirng no tao kano icicirawat no tao
do pongso.

貝灰與禁忌

一年分成十二個月份，製作貝灰的月份叫 kanema。一年裡只能製作一次貝灰，並製作一年的貝灰數量，其他的月份不能製作貝灰。

kanema 不舉行任何慶祝儀式，不過卻是很重要的月份。如果沒有製作貝灰，就沒有拼板舟的白色顏料，吃檳榔沒有貝灰就不會吐出漂亮的紅汁。製作貝灰的月份一到，一定要去製作貝灰。

耆老常說：「沒有貝灰的人，不能算是人」貝灰對族人而言，是很重要的生活必需品。

男人製作貝灰完畢，會把貝灰帶回家，然後製作完成的貝灰，分給沒有貝灰的親戚和朋友分享，貝灰是家家戶戶都要有的寶貴材料，是不可或缺的生活必需品。

kaneman 是製作貝灰的月份，是一個很不吉利的月份，因為它有毀滅、死亡的意思。這個月份不能落成、嫁娶。

製作時有很多很多的禁忌。如：貝灰不能夠撒在地瓜田、芋頭田或小米上。不能夠撒在豬或羊身上，貝灰有毀滅和詛咒的意思。傳統使用的餐具和飛魚季所常用的器皿，絕不能碰觸到貝灰。

達悟族的語言和文化，我們要保存，因為達悟的語言和文化是非常優質、非常重要。因此，我們要全心全力去復振、傳承下去。